

Za izdelavo plastenk porabimo trikrat več vode, kot je iz nje popijemo

Letos je certifikat Voda iz pipe, ki ga podeljuje Zbornica komunalnega gospodarstva, prejelo 21 organizacij, ki so se zavezale k prenehanju uporabe predpakirane vode in k spodbujanju pitja vode iz pipe.

Nina Šprohar

»V Sloveniji imamo povsem zdravo in kakovostno vodo iz pipe, ki jo zagotavljajo naša komunalna podjetja,« pravi direktor GZS - Zbornice komunalnega gospodarstva Sebastijan Zupanc. Certifikat Voda iz pipe lahko pridobijo vse družbeno odgovorne organizacije, od javnih in zasebnih podjetij do združenj in nevladnih organizacij, izobraževalnih in kulturnih ustanov ter vseh drugih organizacij, ki si prizadevajo za skrb za zaposlene in okolje ter s tem ukrepom zmanjšajo porabo plastike ter spodbujajo pitje vode iz pipe. Letos so certifikat podelili drugo leto zapored, in sicer 5. novembra 2019 v prostorih Gospodarske zbornice Slovenije (GZS).

Pitje vode iz pipe je zdravo in okolju prijaznejše

»Slovenija ima številne vodne vire ter se po količini in kakovosti vode uvršča v sam evropski vrh,« pravi

Zupanc. Kljub temu pa je predpakirana voda še vedno precej široko v uporabi, bodisi v plastenkah bodisi v kakšni drugi embalaži. Škoda je torej, da z odpadno embalažo bremenimo okolje in hkrati onesnažujemo taisto vodo, ki je trenutno najbolj zdrava in okoljsko nesporna izbira. Kaj torej prejemniki certifikata z njim dokazujejo? »Da v svojih prostorih in na dogodkih, ki jih organizirajo, ponujajo pitno vodo iz pipe in k njenemu pitju spodbujajo tudi zaposlene, partnerje in ostale deležnike,« pojasni Zupanc in doda, da poleg tega širijo zavedanje, da je pitje pitne vode iz pipe bolj zdravo in okolju prijaznejše kot poseganje po predpakirani vodi, doprinašajo k zmanjševanju količine odpadkov in ogljičnega odtisa ter prispevajo k zdravju in dobrobiti zaposlenih. Kdo vse je torej pristopil k iniciativi? »V prvi fazi sta pobudo podprla Ministrstvo za okolje in prostor RS ter Ministrstvo za zdravje RS, v nadaljevanju pa so k pridobitvi certifikata pristopila tako zasebna kot javna podjetja, šole, banke, restavracije, občine in druge organizacije,« našteje Zupanc. Po njegovem mnenju je visoka stopnja zanimanja indikator, da se »skrb za okolje dotika prav vsakega izmed nas in da lahko prav vsaka organizacija prispeva k višjemu zavedanju o odgovornosti vsakega posameznika do ohranjanja naravnih virov, zmanjševanja količine odpadkov, spodbujanja dobrih praks in postavljanja pozitivnega zgleda za naše zanamce«.

ETA Cerčno vodo iz pipe ponuja tudi poslovnim partnerjem

Kako konkretno pa so se vpeljavale pitja vode iz pipe lotili v organizacijah? V podjetju ETA Cerčno so recimo skušali zgled ponuditi tudi ostalim partnerjem: »Zavedamo se pomena odgovornosti do okolja, zato smo z veseljem pristopili k akciji Zbornice komunalnega gospodarstva. Dostop do vode omogočamo zaposlenim v proizvodnih prostorih, v pisarnah in v menzi, vodo iz pipe ponujamo tudi na vseh sestankih s poslovnimi partnerji in internih kolegijih. Pri uvajanju

Foto: arhiv GZS

»Slovenija ima številne vodne vire ter se po količini in kakovosti vode uvršča v sam evropski vrh,« pravi direktor Zbornice komunalnega gospodarstva Sebastijan Zupanc.

V podjetju ETA Cerčno vodo iz pipe ponujajo tudi na vseh sestankih s poslovnimi partnerji in internih kolegijih.

Foto: Depositphotos

nismo imeli težav, saj se vsi v podjetju zavedamo, da je voda iz pipe v Cerknem pitna in neoporečna,« so pojasnili.

Vodo iz pipe pije tudi najmlajša populacija

Navade so spremenili tudi v Osnovni šoli (OŠ) Toma Brejca v Kamniku. »Pri nas smo se v okviru skupnega pedagoškega sestanka dogovorili, da bomo v letošnjem letu ukinili dobavo plastenk z vodo za dni dejavnosti. Učence smo na prvi šolski dan obvestili o tem sklepu in jih prosili, da si na dneve dejavnosti sami prinesejo pijačo oz. da prinesejo bidone in si jih v šoli napolnijo z vodo,« je začetke opisala Mojca Janžekovič iz OŠ Toma Brejca. V preteklih letih so namreč opazili, da jim plastenke z vodo na dnevih dejavnosti ostajajo, kar pomeni, da učenci vode sploh niso vzeli, saj so s sabo prinesli drugo pijačo. Letos so vodo prav zato zamenjali s sadjem, nad čimer so bili otroci navdušeni, pravi Janžekovičeva in doda, da so se hitro navadili na spremembo. »Poleg tega v okviru izbirnih vsebin s starejšimi učenci pripravljamo tudi delavnico o proizvodnji in recikliranju plastenk ter o porabi pitne vode v Sloveniji v primerjavi s svetom. Delavnice bodo učenci v okviru razrednih ur predstavili vsem udeležencem naše šole in na ta način razložili, zakaj je pomembno, da pijemo vodo iz pipe in ne iz plastenk,« doda sogovornica. »V pomoč so nam tudi pitniki, ki so nameščeni na hodnikih vsakega nadstropja ter na šolskem igrišču, učitelji pa imamo v zbornici na voljo steklene kozarce. Ugotovili smo, da nas večina na sestankih ali med odmori pije vodo iz pipe, ali pa imamo s sabo svoje bidone oz. stekleničke,« zaključuje Janžekovičeva.

Predpakirana voda nikakor ni bolj kontrolirana od vode iz pipe

Razlogi, zakaj ljudje še posegajo po predpakirani vodi, so po mnenju Zupanca različni. »Eden od njih

se zagotovo skriva v praktičnosti predpakirane vode, saj jo je mogoče kupiti v vsaki trgovini in je v primeru plastične embalaže zaradi majhne teže tudi enostavna za prenašanje in distribucijo. Vendar na ta način prispevamo k ogromnim količinam odpadne embalaže, ki močno obremenjuje naše okolje. Temu se da enostavno ogniti z uporabo bidonov in kozarcev, kar je pri posameznikih stvar navade na podoben način, kot smo se pri nakupih v trgovinah namesto plastičnih vrečk za enkratno uporabo navadili uporabljati trajnostne vrečke za večkratno uporabo,« pojasni Zupanc. Drugi razlog za razširjenost uživanja predpakirane vode pa po njegovem morda izvira iz zmotnega prepričanja, da je predpakirana voda bolj kontrolirana kot voda iz pipe in zaradi tega tudi bolj zdrava.

»To seveda ne drži, saj je voda iz javnih vodovodov pod neprestanim nadzorom in je praviloma bolj sveža in zdrava kot predpakirana voda, za katero niti ne vemo, pod kakšnimi pogoji je bila skladiščena,« zatrdi predsednik Zbornice komunalnega gospodarstva in pojasni, da voda v vodovodnem sistemu ne stoji, ni izpostavljena sončnim žarkom in se ne pregreva, ker so vodovodne cevi vkopane in voda na tak način ohranja nižjo temperaturo. »V prid pitju vode iz pipe govorijo tudi številna druga dejstva. Po nekaterih podatkih naj bi predpakirana voda do 100-krat bolj onesnaževala okolje kot voda iz pipe, za litrsko plastenko pa naj bi se v povprečju porabilo četrta litra nafte in kar tri litre čiste pitne vode. Za izdelavo plastenk torej porabimo trikrat več vode, kolikor je iz nje popijemo. Nenazadnje velja poudariti tudi cenovni aspekt, saj je voda iz pipe 500- do 1000-krat cenejša kot ustekleničena voda in je tako cenovno mnogo bolj dostopna. Zakaj bi torej zapravljali denar, energijo in naravne vire za nekaj, kar priteče skoraj zastoj iz pipe v našem lastnem domu,« se sprašuje Zupanc. gg

Prepričanje, da je predpakirana voda bolj kontrolirana kot voda iz pipe in zaradi tega tudi bolj zdrava, je zmotno, poudarja Sebastijan Zupanc.

Za litrsko plastenko naj bi se v povprečju porabilo četrta litra nafte in kar tri litre čiste pitne vode.

Foto: Kralart